

У квітні 2018 року тривало помірне сповільнення споживчої інфляції до 13.1% у річному вимірі. У місячному вимірі індекс споживчих цін зріс на 0.8%.

Однак споживча інфляція дещо перевищила траєкторію прогнозу, опубліковану в "Інфляційному звіті" за квітень 2018 року, переважно за рахунок впливу найбільш волатильних компонент.

Високі показники інфляції зберігаються передусім через стрімке здорожчання продуктів харчування, що відображає фактори з боку пропозиції. Також, як і в попередні місяці, на високих показниках інфляції позначилося подальше зростання виробничих витрат, зокрема на оплату праці, а також швидке відновлення споживчого попиту. Крім того, у цінах на окремі імпортовані непродовольчі товари відобразилося послаблення курсу гривні наприкінці 2017 – початку 2018 року, ураховуючи, що ці товари закуповуються роздрібними мережами з випередженням, наприклад, весняно-літні колекції одягу та взуття (ціни прискорилися до 1.7% р/р). Також підтримували значний інфляційний тиск і високі інфляційні очікування окремих груп економічних агентів.

Водночас проведення Національним банком України жорсткої монетарної політики стримувало зростання цін. Зокрема її вплив найвідчутніше проявився через канал обмінного курсу гривні, сприяючи його зміцненню з кінця січня 2018 року. Це позначилося насамперед на цінах на імпортовані товари з коротшим терміном реалізації.

Базова інфляція в квітні залишилася незмінною – 9.4% р/р (0.6% м/м). Такі показники відповідали прогнозу Національного банку.

Під впливом суттєвого послаблення курсу гривні наприкінці 2017 – початку 2018 року разом з поживленням споживчого попиту прискорилися зростання цін на непродовольчі товари (до 4.2% р/р).

Водночас зміцнення гривні у наступні місяці позначилося на цінах на товари з вищою оборотністю. Так, зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки уповільнилося (до 11.7% р/р). Додатковим чинником виступило також уповільнення зростання цін на сировину, насамперед завдяки розширенню імпортової пропозиції та подальшому зниженню світових цін на окремі продукти харчування (зокрема м'ясо). Так, уповільнилося зростання цін на вироби з м'яса (до 20.8% р/р) та молочні продукти (до 14.3% р/р).

Темпи зростання вартості послуг, що входять до базової інфляції також знизилися (до 14.5% р/р), у тому числі завдяки зміцненню обмінного курсу гривні. Зокрема уповільнилося зростання вартості послуг закладів особистого догляду, кінотеатрів, медичних послуг. Крім того, знизилися темпи зростання тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій (до 41.6% р/р) завдяки сприятливій базі порівняння (протягом першої половини минулого року відбувалися коригування тарифів на ці послуги у більшості великих та середніх міст України). Однак зростання вартості низки інших послуг (закладів громадського харчування, мобільного зв'язку, таксі тощо) пришвидшилось, що відображало подальший тиск з боку споживчого попиту та виробничих витрат, у тому числі на оплату праці.

Темпи зростання цін на сирі продукти харчування у квітні залишилися високими (22.6% р/р) та перевищили прогноз. Відхилення від прогнозу відбулося за рахунок цін на м'ясо, темпи зростання яких збільшилися (до 26.7% р/р). Зокрема суттєво підвищилися ціни на свинину (35.9% р/р), що серед інших чинників було зумовлено високим попитом та обмеженою пропозицією. Також вищими, ніж очікувалося, темпами зростали ціни на яйця (93.0% р/р). Це відбулося внаслідок збереження високого зовнішнього попиту та подальшого розширення можливостей для експорту в ЄС.

Водночас знизилися темпи зростання цін на овочі та фрукти (відповідно до 23.1% р/р та 32% р/р). Зокрема меншими темпами зростали ціни на овочі борщового набору (до 35.0% р/р), що однак відбулося переважно завдяки сприятливій базі порівняння. Також знизилися темпи зростання цін на банани завдяки корекції світових цін, а також цитрусові на тлі розширення імпортової пропозиції.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін залишилися майже без змін (13.7% р/р), однак перевищили показники, закладені в прогнозі. Зокрема попри сповільнення, ціни на тютюнові вироби зростали вищими темпами, ніж прогнозувалося. Крім того, тривало прискорення зростання тарифів на водопостачання та водовідведення, вартості залізничних та авіаційних перевезень, а також цін на хліб. Водночас суттєво знизився внесок вартості поштових послуг (у березні-квітні минулого року відбулося підвищення тарифів на ці послуги загалом на 67%).

Зростання цін на паливо очікувано суттєво уповільнилося (до 16.7% р/р), передусім відображаючи сприятливу ситуацію на валютному ринку, що дало змогу суттєво знизити податкове навантаження у ціні палива (акцизи на паливо розраховуються в євро).

У квітні 2018 року тривало уповільнення зростання індексу цін виробників (до 14.1% р/р з 15.9% р/р у березні). У місячному вимірі індекс цін виробників не змінився.

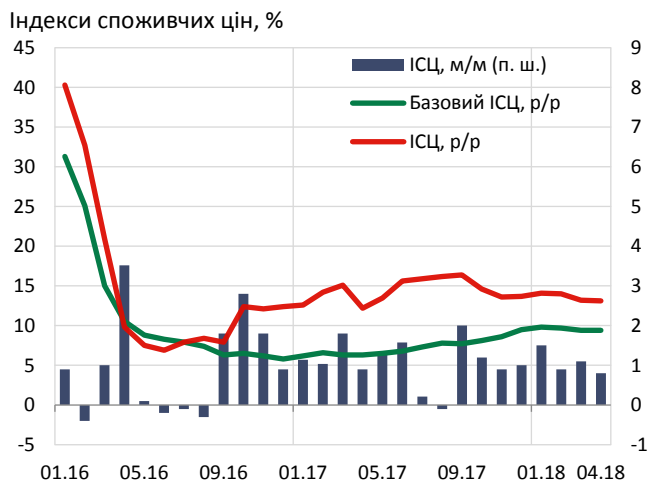
Суттєво сповільнилося зростання цін у добувній промисловості, передусім під впливом відповідних тенденцій на світових ринках. Зокрема падіння світових цін на залізну руду привело до зниження цін у добуванні металевих руд (на 2.6% р/р), що, у свою чергу, також підтримувало зниження темпів зростання цін у металургії (до 19.1% р/р). Крім того, уповільнилося зростання цін у добуванні сирової нафти та природного газу (до 8.4% р/р), у тому числі через низхідні цінові тенденції на світових ринках природного газу. Під впливом зовнішніх факторів також знизилися темпи зростання цін у добуванні вугілля

(до 22.0% р/р). Ці тенденції також зумовили уповільнення зростання цін в хімічній промисловості (до 7.5% р/р).

Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря також уповільнилося (до 17.1% р/р), що відбулося у тому числі завдяки теплішим за норму погодним умовам у квітні 2018 року.

Водночас прискорилося зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (до 10.7% р/р). Так вищими темпами зростали ціни у виробництві молочних продуктів (до 13.3% р/р) під впливом несприятливої ситуації у тваринництві (зокрема тривало скорочення поголів'я корів). Водночас завдяки розширенню пропозиції імпортової сировини дещо сповільнилося зростання цін у виробництві м'ясних продуктів (до 22.4% р/р). Швидшими темпами зростали ціни у виробництві хлібобулочних і борошняних виробів (до 14.1% р/р). Також трохи нижчими темпами, ніж минулого місяця, зростали ціни у виробництві напоїв (16.8% р/р).

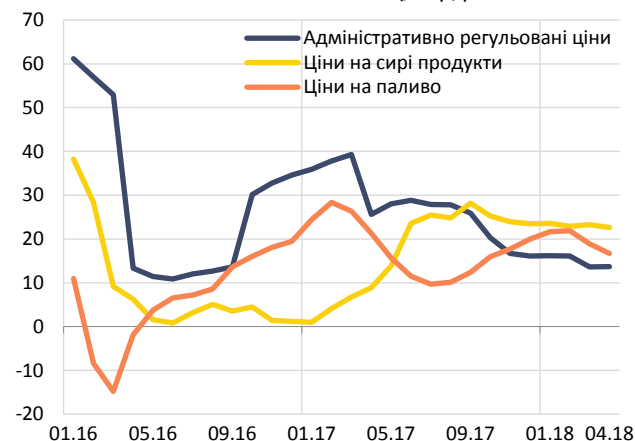
У квітні 2018 року споживча інфляція уповільнилася, базова – не змінилася

Джерело: ДССУ.

Небазова інфляція уповільнилася передусім за рахунок цін палива та сирих продуктів. Однак темпи зростання останніх залишилися високими...

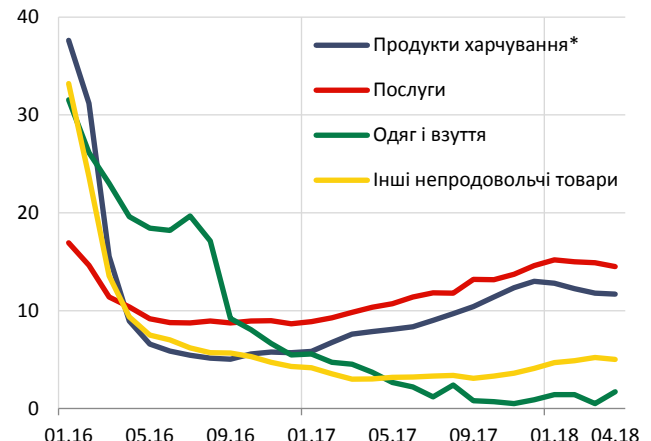
Основні компоненти небазового ІСЦ, % р/р

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Позитивний вплив від зміцнення гривні з лютого компенсували швидке зростання споживання, підвищення витрат та відкладеним впливом на ціни одягу та взуття від послаблення гривні наприкінці 2017 року

Основні компоненти БІСЦ, % р/р

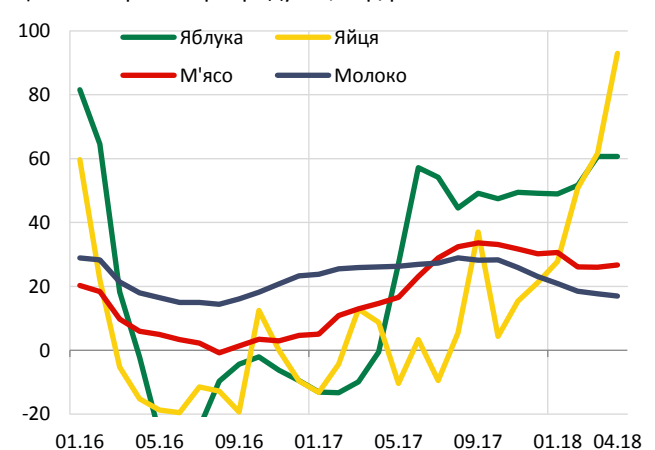

*З високим ступенем оброблення.

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

... як через фактори пропозиції (зокрема падіння у тваринництві та збереження значних обсягів експорту), так і стійке зростання споживчого попиту

Ціни на окремі сирі продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Дещо стримували зростання цін на сири продукти послаблення тиску з боку світових цін, розширення імпорتنної пропозиції та база порівняння

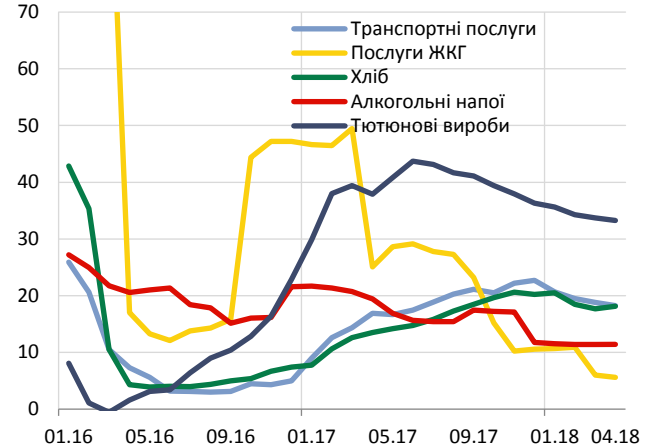
Ціни на окремі сири продукти, % р/р

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін залишилися майже без змін

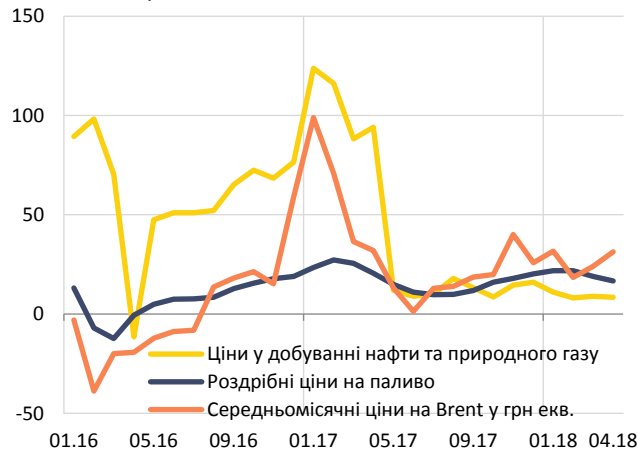
Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р

Джерело: ДССУ.

Завдяки сприятливій ситуації на валютному ринку суттєво уповільнилося зростання цін на паливо

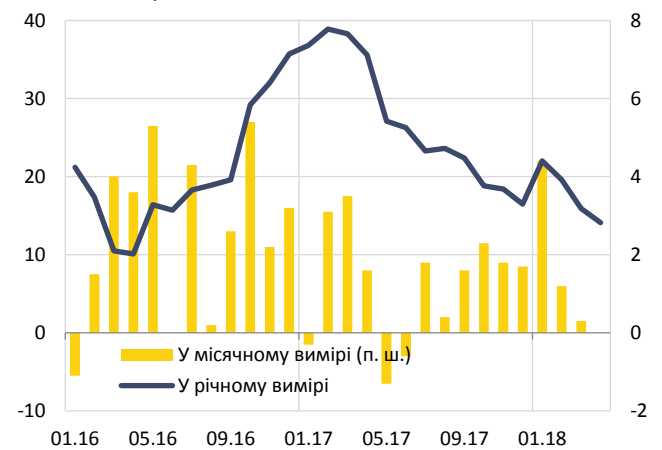
Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

У квітні 2018 року тривало сповільнення зростання індексу цін виробників ...

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

... передусім завдяки уповільненню зростання цін у добувній промисловості, а також в окремих галузях переробної промисловості

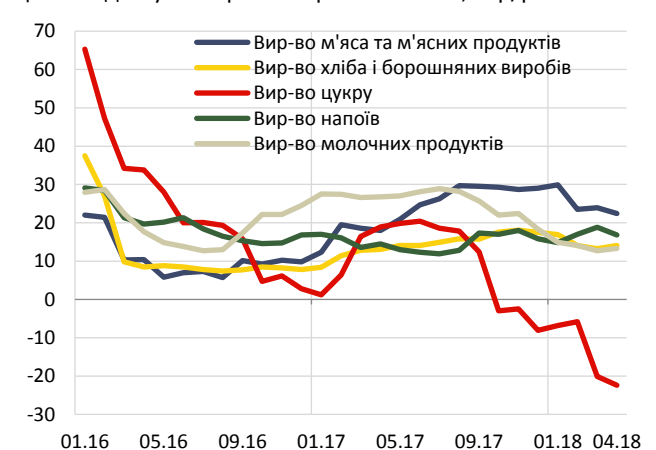
Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін у харчовій промисловості децю зросли внаслідок прискорення зростання цін у виробництві молочних продуктів та хліба

Ціни в підгалузях харчової промисловості, % р/р

Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках

	частка ІСЦ			% р/р				квітень 2018 року, % м/м
	для 2018 року, %	2016 рік	2017 рік	2018 рік				
				січень	лютий	березень	квітень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)								
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	14.1	14.0	13.2	13.1	0.8
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	9.8	9.7	9.4	9.4	0.6
Небазова інфляція *	41.1	17.5	19.4	19.8	19.4	17.9	17.5	1.0
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	23.6	22.9	23.3	22.6	1.2
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	16.2	16.1	13.6	13.7	1.3
паливо	4.0	19.5	20.0	21.8	21.9	18.9	16.7	-0.7
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)								
Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	17.9	17.3	17.3	17.2	1.1
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	20.6	20.2	20.2	20.5	1.5
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	1.4	1.4	0.5	1.7	2.1
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	10.7	10.9	6.0	5.6	0.2
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	52.7	52.1	48.1	41.6	0.4
водопостачання	0.2	42.1	20.2	20.6	22.8	23.4	21.4	1.3
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.0
природний газ	1.7	42.0	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.7	3.7	3.7	3.8	0.1
електроенергія	1.0	60.0	28.1	28.1	28.1	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	17.1	16.5	14.9	13.6	0.3
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	11.7	11.9	9.9	8.4	1.3
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.3	15.3	15.3	15.3	0.0

	частка ІЦВ			% р/р				квітень 2018 року, % м/м
	для 2018 року, %**	2016 рік	2017 рік	2018 рік				
				січень	лютий	березень	квітень	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	22.0	19.6	15.9	14.1	0.0
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	23.1	23.5	12.7	8.3	-1.9
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	37.1	39.1	39.1	22.0	-1.2
Добування сирої нафти та природного газу	5.1	76.5	16.1	11.1	8.2	8.9	8.4	-0.7
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	21.1	23.3	-0.7	-2.6	-3.7
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	18.0	15.2	13.7	13.9	0.7
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	11.9	10.9	10.3	10.7	0.4
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	34.4	25.4	17.1	20.6	1.3
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	17.5	10.9	9.6	7.5	-0.4
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	11.9	10.2	11.5	11.5	0.6
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.8	11.7	11.8	11.9	1.1
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	18.4	41.8	26.9	26.8	21.7	19.7	19.1	1.0
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	22.1	16.7	18.7	16.0	0.7
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	31.1	29.0	22.4	17.1	-0.5

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.

Список скорочень:

ІСЦ – індекс споживчих цін

ІЦВ – індекс цін виробників

ДССУ – Державна служба статистики України

ЄС – Європейський Союз

р/р – у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року

м/м – до попереднього місяця, у місячному вимірі

п. ш. – права шкала

вир-во – виробництво

е/е – електроенергія